

**Силабус навчальної дисципліни
«Література в колі мистецтв»**

Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	035 Філологія		
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство		
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта		
Мова навчання	Українська		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Біляшевич Тетяна Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко		
Анотація навчальної дисципліни	Дисципліна передбачає ознайомлення аспіранта з особливостями взаємодії кодів різних мистецтв у літературному творі зокрема та у мультимедійному просторі культури загалом. На матеріалі знакових текстів української (Т. Шевченко, М. Зеров, Б. І. Антонич, О. Довженко) та світової (В. Гюго, О. де Бальзак, Т. Готье, А. Конан Дойл, П. Верлен, П. Клодель, Т. С. Еліот, А. Камю та ін.) літератур пропонується проаналізувати явище синтезу літератури з живописом, музикою, архітектурою, танцем, фотографією, кінематографом та телебаченням. Комплекс запропонованих занять передбачає зв'язок курсу з суміжними гуманітарними дисциплінами та спрямований на всебічну професійну підготовку аспіранта-філолога.		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	лекції	20 год.	
	семінарські заняття	10 год.	
	практичні заняття	–	
	консультації	–	
	самостійна робота	60 год.	
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати</i> основи теорії літератури, історії світової літератури, компаративістики та базовий літературознавчий термінологічний апарат.</p> <p><i>Вміти</i> володіти базовим теоретико-методологічним інструментарієм для літературознавчого аналізу художнього тексту на різних рівнях.</p> <p>Володіти елементарними навичками літературознавчого аналізу.</p>		
Мета вивчення дисципліни	сприяти формуванню у аспірантів системи наукових знань про особливості взаємодії різних мистецтв у літературному творі зокрема та у просторі культури загалом, що сприятиме всебічному особистому та професійному розвитку майбутнього викладача-філолога; сприяти усвідомленню аспірантами погляду на літературу як на синтетичне явище, в якому взаємодіють різні види мистецтва; формуванню здатності планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку, стратегій дослідницького самовдосконалення, вихованню професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.		

Компетентності, яких аспірант набуває в результаті вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із теорії літератури, історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології літературознавчих досліджень.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.

ЗК 2. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема і в міждисциплінарних галузях.

ЗК 3. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК 4. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переосмислювати вже існуючі знання і професійну практику.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 6. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі літературознавства, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ФК 7. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сфері літературознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.

ФК 8. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.

ФК 9. Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних літературознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності.

Результати навчання з дисципліни

ПРН 1. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення. Знати основні теоретичні та художні тексти, що виносяться на розгляд; основні засади теорії інтермедіальності.

ПРН 2. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.

ПРН 3. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

Володіти відповідним поняттєвим та термінологічним апаратом.

ПРН 4. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій. Володіти основними принципами інтермедіального аналізу художнього тексту.

ПРН 5. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі літературознавства та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.

ПРН 6. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері літературознавства з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій. Уміти реферувати літературознавчі праці; презентувати фахівцям і нефаківцям наукову інформацію, ідеї, проблеми та власні думки про прочитаний художній текст чи наукову працю.

ПРН 7. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства. Уміти застосовувати й інтегрувати знання і розуміння інших філологічних дисциплін.

Тематичний план занять	<p>Змістовий модуль 1. Взаємодія мистецтв як явище</p> <p>Тема 1. Література в системі мистецтв. Основні етапи розвитку теорії інтермедіальності у світі та Україні.</p> <p>Тема 2. Література і живопис.</p> <p>Тема 3. Література і музика.</p> <p>Тема 4. Література і архітектура.</p> <p>Тема 5. Література і фотографія.</p> <p>Тема 6. Література і театр.</p> <p>Тема 7. Література і кінематограф (телебачення).</p>
-------------------------------	--

Система оцінювання результатів навчання

- семестрове оцінювання:

1. поточний контроль;
2. самостійна робота;
3. модульна контрольна робота

підсумкове оцінювання залік

- умови допуску до заліку:
- позитивні результати за усні відповіді на практичних заняттях;
- відвідування лекцій;
- самостійна робота, оцінена позитивно;
- модульна контрольна робота, оцінена позитивно.

8.2 Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень має такі складники:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта • Модульна контрольна робота (МКР) 	<p>50</p> <p>50</p>

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

“відмінно”	– 50 балів;
“добре”	– 40 балів;
“задовільно”	– 30 балів;
“незадовільно”	– 20 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Критерії оцінювання вмінь та знань аспіранта під час аудиторної роботи

<p>“Відмінно” 5 балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді; • активна й присутня участь у роботі впродовж усього семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • самостійність та творчість мислення; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту.
<p>“Добре” 4 бали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді, в якій допускаються певні несуттєві помилки; • активна й присутня участь у роботі впродовж більшої частини семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки.
<p>“Задовільно” 3 бали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • виконання відповідних письмових завдань; • відповідь репродуктивного характеру; • відсутність цілісної та аргументованої відповіді на запитання; відповідь у формі доповнення.

¹ Наприклад, протягом семестру аспірант отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4»
Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10:
4,3x10=43. Це число є рейтинговим балом аспіранта за роботу протягом семестру.

“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> Незнання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; невиконання відповідних письмових завдань; нездатність дати відповідь репродуктивного характеру на поставленні запитання.
0 балів	Відсутність на семінарі без його подальшого відпрацювання.

Критерії оцінювання самостійної письмової роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> Повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; самостійність мислення; логічний, аргументований та грамотний виклад; належне оформлення роботи; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> Розкриття теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів. Допускаються певні неточності; логічний, аргументований та грамотний виклад. Допускаються певні неточності; належне оформлення роботи; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> Часткове розкриття теми; домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом художнього тексту; нелогічний та неграмотний виклад; некоректне оформлення; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> Нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; несамостійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.
0 балів	Самостійну роботу не подано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

“Відмінно” 50-45 балів	<ul style="list-style-type: none"> Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; вичерпна відповідь на історико-теоретичне запитання; вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; змістовний, аргументований та грамотний виклад; самостійність виконання.
“Добре” 44-38 балів	<ul style="list-style-type: none"> Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; ґрунтовна відповідь на історико-теоретичне запитання. Допускаються певні несуттєві помилки; вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого

	<p>художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
<p>“Задовільно” 37-33 бали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність виконання.
<p>“Незадовільно” 32 і нижче балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • відсутність відповіді або неправильна відповідь на історико-теоретичне запитання; • відсутній або неправильний аналіз художнього тексту; • відсутність або неправильне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамотійність виконання (списування).
<p>0 балів</p>	<p>неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня</p>

Залік

Відмітка про залік у національній шкалі («**зараховано**», «**не зараховано**») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала аспіранта таким чином:

90 – 100 балів	–	A
82 – 89 балів	–	B
75 – 81 бал	–	C
66 – 74 бали	–	D
60 – 65 бали	–	E
59 балів і нижче	–	FX.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо аспірант під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання знань та вмінь аспіранта під час заліку

<p>“Зараховано”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність відповіді.
<p>“Не зараховано”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання; • невміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • невміння визначити жанрову природу поданого тексту; • неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • несамотійність відповіді.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; • використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; • видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; • несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); • фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; • посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, • залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Теоретична література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001.
2. Будний В. Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
3. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. – К.: Наукова думка, 2008.
4. Захід – Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / за ред. Л. Грицик. – Донецьк: Ландон-XXI, 2012.
5. Літературознавча компаративістика / за ред. Р. Гром'яка. – Тернопіль: Ред.-вид. відділ ТДПУ, 2002.
6. Лотман Ю. М. Семиотика кино и проблемы киноэстетики / Об искусстве. – С.-Пб.: Искусство – СПб, 2000.
7. Лотман Ю. М. Семиотика сцены / Об искусстве. – С.-Пб.: Искусство – СПб, 2000.

8. Маценка С. Партитура роману. – Львів.: Видавництво ЛНУ, 2014.
9. Наливайко Д. Компаративістика й історія літератури. – Х.: Акта, 2007.
10. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
11. Сучасна літературна компаративістика: антологія / за ред. Д. Наливайка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009.
12. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. – К.: Видавництво КНЛУ, 2014.

Художня література

Бернанос Ж. Пан Невін (фрагменти).
Гюго В. Собор Паризької Богоматері.
Забужко О. Музей покинутих секретів (фрагменти).
Зеров М. Обрані поезії.
Камю А. Падіння (фрагменти).
Клодель П. Атласний черевичок. Око слухає (фрагменти).
Шевченко Т. Обрані поезії.

Додаткові ресурси

<http://www.cambridgescholars.com/download/sample/58206>
http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Lotm_Kino/index.php
<http://philology.knu.ua/node/321>
<http://www.twirpx.com/file/848507/>
<http://www.twirpx.com/file/1053047/>
<http://www.twirpx.com/file/912427/>
<http://www.twirpx.com/file/1045701/>
http://cri.histart.umontreal.ca/cri/fr/intermedialites/p6/pdfs/p6_rajewsky_text.pdf
<http://www.raco.cat/index.php/clr/article/.../307932>